

Handlingsplan och policy för drogfrågor

*Christian 4:s gymnasium
Kristianstads Kommun*

1 Inledning

Skolan är en arbetsplats där vuxnas attityder, värderingar och handlingar är särskilt viktiga eftersom de är förebilder för eleverna. Hur personalen förhåller sig till droger är en viktig faktor i vår strävan att ha en drogfri skola. Med ett genomtänkt drogförebyggande arbete kan vi väcka goda krafter hos alla som arbetar och verkar bland barn och unga. Att främja samverkan och dialog med föräldrarna är en viktig del i arbetet.

Skolledningen ansvarar för att alla elever, lärare och andra medarbetare blir väl förtrogna med handlingsplanen och policyn.

1.1 Vision

Förekomsten av alkohol och andra droger i de ungas omgivning kan bara i liten utsträckning påverkas av skolan. Betydligt starkare aktörer styr över tillgång och utbud, ofta utan att ta socialt ansvar eller hänsyn till vad lagen förbjuder. Vår vision med det drogförebyggande arbetet är därför att eleverna på Christians 4e gymnasium ska må bra och ha så god självkänsla att de inte tycker sig behöva någon form av droger, och har beredskap att tacka nej då de erbjuds att prova.

1.2 Mål

- Att behålla våra elever tobaksfria.
- Att alkoholdebuten senareläggs.
- Att berusningsdrickandet minskar.
- Att minska antal ungdomar som provar och brukar droger.
- Att medvetandegöra och väcka goda krafter hos alla som arbetar med barn och unga.
- Att på skolan ha nolltolerans för intag av droger.

För att nå målen ska arbetet utgå från ett hälsofrämjande och förebyggande perspektiv.

1.3 Definition, droger

Med droger avses här alkohol, narkotika, dopingpreparat, läkemedel (icke medicinskt betingat bruk), inandning av gaser från kemiska preparat i berusningssyfte samt övriga medel som intas i berusningssyfte. Tobakens skadeverkningar kräver att även tobaksbruk uppmärksammas.

1.4 Lagstiftning

Enligt **Tobakslagen** är det förbjudet med rökning i lokaler där det bedrivs barn- och ungdomsverksamhet. Det inkluderar förbud att röka på skolgårdar.

Vidare är det förbjudet att sälja tobak till unga under 18 år.

Enligt **Alkohollagen** är det olagligt att sälja eller skaffa alkohol till unga under 20 år och servera alkohol till unga under 18 år i utskänkningslokal.

Vidare är det olagligt för enskild att framställa sprit.

Enligt **Narkotikastrafflagen** är det brottsligt att inneha, använda, framställa och överlåta narkotika. Dessutom är det förbjudet att anskaffa, bearbeta, transportera och förvara narkotika för annans räkning samt medverka i försäljning.

Enligt **Lagen om förbud mot vissa dopningsmedel** får ej anabola steroider, för annat än medicinskt eller vetenskapligt ändamål, införas i landet, överlåtas, brukas, framställas, försäljas eller innehas.

Enligt **Socialtjänstlagen 14 kap 1§** finns en anmälningsskyldighet för alla som arbetar i skolan att till socialtjänsten genast anmäla om ”de i sin verksamhet får kännedom om något som kan innebära att socialnämnden behöver ingripa till en underårigs skydd”.

2 Drogplanens två delar

Drogplanen ger vägledning i två riktningar:

- Policy för vad som gäller för droger bland elever och personal samt hur skolan ska agera när problem uppstår (åtgärdsprogram).
- Hur skolan ska arbeta förebyggande mot tobak, alkohol, narkotika och andra berusningsmedel (handlingsplan).

2.1 Policy

Skolan ska vara en drogfri arbetsplats

- Alla medarbetare och alla elever ska vara väl förtrogna med skolans drogpolicy och handlingsplan.
- I början av varje läsår diskuteras drogpolicyn och handlingsplanen med eleverna i alla klasser. Mentorerna ansvarar för detta samt att även vårdnadshavare eller motsvarande informeras om drogpolicy och handlingsplan.
- Skolledning ansvarar för att handlingsplanen och policyn revideras årligen.

Tobak

Tobakslagen säger att rökning är förbjuden i alla lokaler som är avsedda för barn- och ungdomsverksamhet. Likaså är rökning förbjuden på skolgårdar och liknande ytor utomhus. Någon anvisad plats för rökning får enligt lag ej finnas på skolan eller i dess närhet. Skolan ska vara en tobaksfri miljö, i syfte att behålla våra ungdomar tobaksfria.

Skolan har, liksom många andra gymnasieskolor, problem med att effektivt upprätthålla förbudet. Vi har ännu inte hittat åtgärder som med rimlig insats ger önskad effekt, varför det är viktigt att försöka lära av skolor som lyckats.

Alkohol

Ingen alkohol får förekomma på skolan. Om elev kommer berusad till skolan agerar vi enligt C4-gymnasiets åtgärdsprogram vid misstanke om missbruk.

Vid misstanke om missbruk bland skolpersonal agerar skolan efter Kristianstads Kommuns drogpolicy. Det är rektors ansvar att se till så att medarbetaren får kvalificerad hjälp t ex hos företagshälsovården eller via socialförvaltningens öppenvårdsalternativ.

Skolan arbetar i samverkan med elevråd och studentkommitté för att alla arrangemang som förknippas med skolan, utan att skolan för den skull är anordnare, blir alkoholfria eller ersätts av andra traditioner. Detta gäller till exempel aktiviteter i början eller slutet av elevernas gymnasietid.

2.2 Förebyggande arbete

Folkhälsoinstitutet och Myndigheten för skolutveckling har tagit fram fyra områden som visat sig ha effekt i det drogförebyggande arbetet i skolan. Skolans handlingsplan tar sin utgångspunkt i dessa.

1 Samarbete och dialog med föräldrarna

Att ha en god dialog med elevernas föräldrar medför ofta att skolprestationerna förbättras. En kontinuerlig kontakt mellan skolan och hemmet skapar trygghet för eleverna vilket i sin tur skapar ett lugnare skolklimat. På Christian 4:e gymnasium strävar vi efter att ha ett gott samarbete med elevernas föräldrar, att stärka dem i sin föräldraroll och uppmuntrar dem att bilda föräldranätverk.

Våra aktiviteter är att:

- kalla föräldrar till föräldramöte i samband med starten av åk 1 och att i samband med det poängtera vikten av ett restriktivt förhållningssätt gällande alkohol och tobak
- att kalla föräldrar att medverka vid elevernas utvecklingssamtal två gånger under årskurs ett. Att tillmötesgå föräldrars önskemål om medverkan vid utvecklingsamtalen under årskurs två och tre.

2 Innehållsrik och strukturerad fritidsverksamhet med skolan som bas.

Studier visar att strukturerade och meningsfulla fritidsaktiviteter är en skyddande faktor för olika typer av riskbeteende. Ungdomar som inte har tillgång till organiserade fritidssysselsättningar, genom vilka de får kontakt med vuxna förebilder och trygga ungdomar, löper t ex större risk att hamna i kriminalitet eller drogmissbruk. Christian 4:s gymnasium arbetar för att ge eleverna en tillhörighet och positiv identifikation med sin skola. Skolan arbetar för att denna identitet bland annat innehåller en stolt drogfrihet.

Våra aktiviteter är att:

- anordna Theatre for Human Rights, konserter, utställningar och teater- och dansföreställningar. Dessa ger möjlighet till engagemang som går utöver utbildningens krav och uppmuntrar till strukturerade fritidsaktiviteter. Skolan bejakar och uppmuntrar bildandet av föreningar och arbetsgrupper med skolan som bas, så som skolanknutna kultur- miljö- och idrottsklubbar eller kommittéer.

3 Utveckla undervisningen för att förstärka elevernas sociala och emotionella lärande, samt för att öka elevinflytandet

Skolan har en skyldighet att informera och undervisa elever i ANT. Flera kartläggningar visar emellertid att traditionell ANT-undervisning som bygger på att information och fakta om droger och dess effekter inte har någon bevisad förebyggande effekt. Istället betonas att arbetsro i klassrummet, pedagogernas ledarskap samt metoder som stärker elevernas sociala och emotionella kompetens är viktiga komponenter som minskar elevers riskbeteende ex berusningsdrickande och missbruk. Erfarenheter från skolor som systematiskt arbetar med att låta elever utveckla sin förmåga att lösa konflikter, att hantera grupstryck och att förstå och hantera sina och andras känslor, visar bl a på bättre skolprestationer och bättre förmåga att säga nej till droger.

Våra aktiviteter är att:

- utveckla metoder för undervisa elever om alkohol, narkotika och tobak samt dess medicinska och sociala skadeverkningar och konsekvenser.
- utveckla och förstärka mentorssystemet
- systematiskt arbeta med elevernas sociala och emotionella kompetens
- genom fortbildning utveckla pedagogernas ledarskap och förhållningssätt i klassrummet.

4 Elevernas ansvar för och medverkan till hela skolans utveckling

Delaktighet i ansvaret för skolans skötsel och utveckling stärker elevernas självkänsla och ger eleverna en tillhörighet och positiv identifikation med sin skola. Skolan arbetar för att denna identitet bland annat innehåller en stolt drogfrihet. Elevråd, kamratstödare, miljögrupp och kulturgrupp är exempel på hur denna delaktighet kan få sin organisatoriska struktur.

Våra aktivitet är att:

- genomföra en eller flera workshops på temat alkohol och andra droger för elevråd och aktiva elever i skolans arbetsgrupper
- en eller flera lärare får som särskild uppgift att utbilda och stödja elevrådet

5 Elevhälsan och den pedagogiska verksamheten i samarbete

Elevhälsa handlar om att främja välmående hos alla elever, men att ha fokus på elever som är i behov av särskilt stöd. Genom tidig upptäckt och adekvata insatser kan en negativ utveckling undvikas. Elevvårdens personal ska delta i skolans arbete och bidra till att skapa goda miljöer för lärande och utveckling. Arbetet bör så långt som möjligt vara förebyggande och främjande och ha fokus på friskfaktorer.

Våra aktiviteter är att:

- alla elever erbjuds hälsosamtal under årskurs ett
- elever som röker och/eller snusar erbjuds ett uppföljande hälsosamtal med fokus på rökning.

6 Närvaro

Ogiltig frånvaro, skolk, är den kanske viktigaste orsaken till studiemisslyckanden, men också en indikator på att något inte är som det ska i elevens liv. Det kan till exempel vara en signal om ett begynnande drogmissbruk. Det kan också vara början på en negativ utveckling mot ett utanförskap som i sin förlängning leder till missbruk. Därför är det viktigt att skolan bedriver ett systematiskt arbete för att snabbt upptäcka om en elev börjar vara frånvarande utan giltig

anledning. Om sådan frånvaro upptäcks, är det viktigt att snarast bryta beteendet innan frånvaron blivit en vana för eleven.

- **Handlingsplan för ökad elevnärvaro** beskriver hur arbetet bedrivs på skolan.

2.3 Åtgärdsprogram

Medföljande åtgärdsprogram visar hur personalen ska agera vid upptäckt av eller misstanke om att någon missbrukar droger. Vid drogtest samarbetar skolan med Ungdomsbasen.

2.4 Ansvar och uppföljning

Skolledningen ansvarar för att handlingsplanen och åtgärdsprogrammet revideras regelbundet.

Ann-Sofie Rosenqvist rektor

Jörn Johansson rektor

Öivind Linnerud rektor